

Capaciteit brandkranen onder de loep in Limburgs project

Voldoende bluswater is óók vurige zorg voor WML

OKTOBER 2010 /

zuiver

10 /

Bluswater voor de Limburgse brandweer is bijna altijd van WML. Voor de bluscapaciteit – de hoeveelheid water die bij een brand nodig is – zijn de gemeenten verantwoordelijk. Waterleidingen met een kleine diameter kunnen de bluscapaciteit verkleinen. Of dit ook meer risico bij de brandbestrijding oplevert, verschilt per situatie. Bij WML, gemeenten en brandweer staat gezamenlijke aandacht voor de bluswatervoorziening hoog op de agenda. Een gesprek met Felix Manikowski, ingenieur watervoorziening bij WML, Rob Drummen, specialist risicobeheersing bij de brandweer Zuid-Limburg en Bert Nijssen, hoofd Afdeling Veiligheid en Handhaving bij de gemeente Sittard-Geleen.

Iedere gemeente heeft in vrijwel iedere straat ondergrondse en bovengrondse brandkranen. Aan deze kranen, die de gemeente van de waterleidingmaatschappij, onttrekt de brandweer bluswater. Dit bluswater is afkomstig uit dezelfde leidingen als het drinkwater. Er gelden normen voor de hoeveelheid bluswater die nodig is om een brand van een bepaald risico te bestrijden. Rob Drummen: “Naarmate er meer mensen nabij een brandhaard wonen, of meer brandbare materialen en stoffen in de buurt zijn, stijgt het risico en heeft de brandweer meer bluswater nodig. Voor een brand in een nieuwbouwwoning is een capaciteit van 30 kuub water per uur meestal voldoende. Maar bij een brand in een flatgebouw, of een bedrijf in een dichtbebouwde omgeving, is 60 kuub per uur de norm. Hoe meer water er uit de leidingen komt, hoe groter de druk op de slang. En des te sneller kan het vuur onder controle zijn.”

Kleinere diameters

In het lopende project ‘Bluswater’ van de 19 gemeenten en de brandweer in Zuid-Limburg wordt de

capaciteit per brandkraan door WML vastgesteld. Het project is de praktische uitwerking van een convenant tussen Vewin en de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR) over informatie-uitwisseling tussen brandweer en waterleidingmaatschappijen. Op sommige locaties in Zuid-Limburg is de bluswatercapaciteit onvoldoende door een te kleine diameter van oude leidingnetten. Verder zijn ook zogeheten vertakte en vermaasde leidingnetten van invloed op de bluswatercapaciteit. “Bij vertakte leidingnetten,” legt Felix Manikowski uit, “verloopt de diameter van de waterleiding naar kleinere diameters. De leiding wordt steeds iets dunner. Het water kan daardoor sneller doorstromen en spoelt de leidingen schoon. Dat noemen we een zelfreinigend net. Dat kost minder in aanleg en onderhoud.”

Bij nieuwbouw of vervanging legt WML sinds 2005 vertakte leidingen aan. Maar voor 95% heeft WML in de provincie van oudsher nog vermaasde leidingnetten. Manikowski: “Die zijn ruimer gedimensioneerd, waardoor er meer water doorheen kan. Dat is

wat de brandweer graag wil. Nadeel is dat in deze leidingen sediment kan bezinken en ophopen. Bij gebruik van de brandkraan wordt er ineens veel water afgenomen. Dan kan het sediment opwervelen en met het water meegevoerd worden. Daarom moeten we regelmatig de waterleidingen spuien. Anders krijg je van dat bruine water uit je kraan. De consument zal dat niet graag drinken.”

Goedkeuring vragen

Bert Nijssen: “Volkomen begrijpelijk dat waterleidingen zich primair bekommeren om het drinkwater, wat ook een wettelijke taak is. Maar daardoor kan volgens mij niet de bluswatercapaciteit onder druk komen te staan. Hier ligt in zekere zin een tegengesteld belang.” Als op risicovolle plekken bij een brand maar 30 kuub in plaats van 60 kuub per uur water uit de brandkranen komt, is dat toch een knelpunt? “Zeker,” knikt Felix Manikowski. “WML is zich er van bewust dat de diameter van waterleidingen voor de bluswatervoorziening cruciaal is. We vragen de brandweer ook altijd eerst om goedkeuring als we leidingen vervangen door een vertakt net. En als gemeenten of

brandweer daarom vragen, maakt WML ook een offerte om het blustekort op te heffen door er waterleidingen met een grotere diameter neer te leggen. Dat is bijvoorbeeld in Schinnen gebeurd, waar bij de reconstructie van een weg meteen ook een waterleiding met een grotere diameter is neergelegd. Zo'n slimme combinatie scheelt kosten."

Bert Nijssen stelt vast dat ook in zijn gemeente de bluscapaciteit niet overall conform de norm is. "Ik ben er echter niet 100% zeker van of de kosten voor het vervangen van een

Bert Nijssen, Hoofd Afdeling Veiligheid en Handhaving Gemeente Sittard-Geleen.

leiding met een betere bluswatervoorziening volledig voor rekening van de klant kan komen. Het is interessant om dat juridisch uit te zoeken. Vroeger waren de waterleidingbedrijven van de overheid, maar was er toen ook niet een bluswaterplichting? Per slot betalen de burgers nog steeds bij hun waterrekening ook een heffing voor bluswater."

Stijgende kosten

Brandpreventie, risicobeheersing en handhaving van voorschriften krijgen sinds de rampen in Enschede (vuurwerkfabriek) en Volendam (cafébrand) veel aandacht. De samenleving accepteert minder risico's. "Maar daarmee zijn," signaleert Bert Nijssen, "ook de kosten toegenomen. Hoe je die kosten kunt beheersen, hangt samen met de vraag hoeveel risico je wilt accepteren. Een andere kijk van de overheid op brandveiligheid dus. Moet het echt 60 kuub per uur bluscapaciteit zijn, of mag het op die plek ook iets minder? Daarnaast stijgen de kosten voor de brandweerinzet en zijn er minder vrijwilligers beschikbaar. Ook daarom moeten we intensief blijven doorgaan met voorlichting en bewustwording naar burgers en bedrijven over brandpreventie. Meer brandmelders en Sprinkler-installaties, vluchtwegen creëren, het gebruik van snel ontvlambare materialen zoveel mogelijk vermijden. Er kan zoveel meer dat de zelfredzaamheid van burgers vergroot."

Zakelijke markt

Ook verzekeringsmaatschappijen zullen (nog) hogere eisen aan brandveiligheid stellen en daarvan de hoogte van de premie laten afhangen. Rob Drummen: "We zullen bovendien meer moeten kijken naar innovatieve bluswatervoorzieningen. Het is toch zonde dat je drinkwater als bluswater gebruikt. We moeten als brandweer vaker water uit bluswaterriolen, sloten en rivieren halen en kleinere voertuigen met schuimblus-systemen inzetten." WML onderzoekt nu de aanleg van

Felix Manikowski, Engineer watervoorziening WML

blusputten. Die leveren grondwater voor Sprinkler-installaties voor bedrijven. Felix Manikowski: "Dat kan voor de zakelijke markt een oplossing zijn als het aanleggen van een leiding te duur is. De capaciteit van sommige leidingnetten in Sittard-Geleen kan ook omhoog door de pompcapaciteit van bestaande drukvermeerderingsinstallaties op te voeren. Dan hoeft je geen leidingen te vervangen." Rob Drummen: "Over deze oplossing is voor delen van Sittard-Geleen al tussen WML en brandweer gesproken. Wanneer eind dit jaar in het Zuid-Limburgse bluswaterproject alle knelpunten in bluscapaciteit in kaart zijn gebracht, kunnen er nog legio oplossingen aan de orde komen."

Rob Drummen, Specialist risicobeheersing Brandweer Zuid-Limburg

Een duurzaam zachte afdronk

Onze klanten vroegen ons om zachter water. Dus wij maakten dat voor ze. Voortaan stroomt uit alle kranen in Limburg drinkwater met een laag kalkgehalte. Om te beginnen smaakt dat zachte WML-water heerlijk. Waarom zouden kantoren en horeca nog auto's laten rondrijden met tanks en kratten vol bronwater? Ons leidingwater is als dorstlesser net zo gezond. Maar wel een stuk goedkoper en 24/7 beschikbaar. Op pagina 7 leest u hoe wij hiermee ook úw klanten tevreden maken. Die eenvoudige aanpak is natuurlijk ook een stuk milieuvriendelijker. En dat maakt van zacht water één van de middelen waarmee WML bijdraagt aan een duurzame samenleving.